

CONFERINȚA A III-A NAȚIONALĂ A STOMATOLOGILOR ȘI MEDICILOR DENTIȘTI DIN RSSM (25–27.11.1957) — SOLICITANT ACTIV AL FONDĂRII FACULTĂȚII STOMATOLOGICE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CÂTEVA CRÂMPEE DIN ISTORIA EVENIMENTULUI)

Rezumat

Actuala cercetare conține o serie de date necunoscute pînă în prezent de masele largi ale medicilor stomatologi din Republica Moldova și altor specialiști în domeniu și în medicina moldavă, doritori de-a cunoaște cît mai multe evenimente inedite din istoria ASRM. Pe de altă parte, în articol, în mod desfășurat sunt redată solicitările delegaților și altor participanți la Conferința a III-a a stomatologilor din fosta RSSM (25—27 noiembrie 1957) de a fonda la Chișinău Facultatea de Stomatologie, care în acest an și-a celebrat a 50-a aniversare.

Summary

This investigation contains many unknown dates for dentist from Republic of Moldova and other specialists in this field and in moldavian medicine, the one who wants to know more exceptional events from ASRM history.

On the other hand in this article are very well described delegatoris requests and of other participants in III-rd dentist's conference from ex RSSM (25—27 november 1957), to establish Dentistry Faculty in Chisinau, which this year celebrated 50th anniversary.

În 1957 medicii stomatologi și medicii dentiști din RSSM încă nu formase o organizație științifico-practică publică juridic înregistrată. Din aceste motive, la începutul aceluși an, când Consiliul Colegial al Ministerului Sănătății în hotărârea din 11 ianuarie apreciasse negativ starea asistenței stomatologice în Republică, Ministerul Sănătății în ordinul nr. 1 din 14 ianuarie a indicat: „Stomatologul principal (tov. Klang L. M.) și Șeful Direcției curativo-profilactice (tov. Negrescu V. Ia.) în trimestrul IV al a.c. să organizeze o consfătuire republicană a stomatologilor și medicilor dentiști la care să se pună în discuție întrebările principale ale organizării și practicii asistenței stomatologice“. Prin urmare, aceste prevederi administrative-organizatorice, la fel ca și altele două similare din trecut (1947 și 1952), nu erau prevăzute de vreun statut sau program de societate stomatologică, pentru vreo anumită perioadă de vreme. Necesitatea convocării Consfătuirii era condiționată de starea stomatologiei în teritoriu, de multiplele probleme în ea, care constituiau subiectul îngrijorărilor Ministerului Sănătății Republicii. Cu alte cuvinte, inițiativa convocării Consfătuirii venea din partea Ministerului. Așadar, în principiu, acesta era ordinul de convocare a viitoarei Consfătuirii. Numirea de Conferință Republicană i-a fost dată ulterior în decursul pregătirilor sale.

De aceea, la Consfătuire / Conferință se aștepta desfășurarea discuțiilor pe fundalul activităților serviciului stomatologic în teritoriu, cel al interrelațiilor dintre știința stomatologică la moment în Republică și în afara ei, practica cotidiană de asistență medicală populației și măsurile coordonatoare ale organelor de conducere în acest proces complex pe parcursul perioadei după Conferința a II-a și nu numai. De menționat, că despre activitatea Societății Stomatologilor în această perioadă s-au păstrat prea puține materiale dintr-un simplu motiv — lipsa societății ca atare înregistrate în organele respective. Aceasta a menționat, cu regret, în raportul său de bază la Conferința a III-a Viceministrul Sănătății V. Iliin: „Tovarăși, spre rușinea noastră, a tuturor, la noi cu dumneavoastră nu ființează o

Arsenie Guțan,
profesor universitar,
delegat la Conferință

Ion Lupan,
Decan, Președinte
ASRM, profesor
universitar, doctor
habilitat

Anatolie Pancenco,
doctor în medicină,
director al CS Municipal
Chișinău

Ion Munteanu,
profesor universitar,
doctor habilitat

- Foia de titlu: „Ministerul ocrotirii sănătății al RSS Moldovenești. CONFERINȚA A TREIA REPUBLICANĂ A STOMATOLOGILOR ȘI MEDICILOR DENTIȘTI. 25-27 noiembrie 1957, or. Chișinău“.
- Adresare/invitație: „Ministerul sănătății al RSS Moldovenești Vă roagă să participați la lucrările celei de a treia conferință republicană a stomatologilor și medicilor dentiști, care va avea loc la 25-27 noiembrie 1957 în sala de conferințe a Policlinicii republicane. Or. Chișinău, str. Spitalului, 42“.

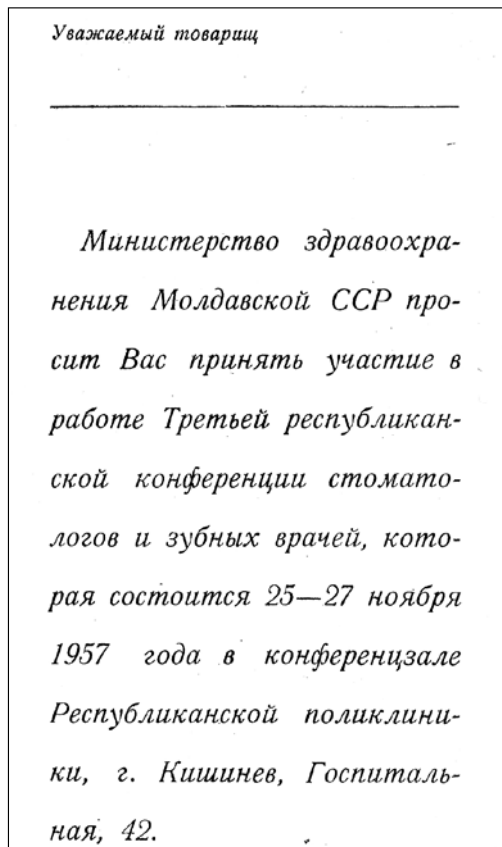

Fig. 3. Adresarea / Invitația.

Desfășurarea Conferinței.

- **Ședința I** (plenară) — 25 noiembrie 1957.
- 1. V.A. Pliin (Vicemin. M.S. RSSM). Cu privire la starea asistenței stomatologice în Republică și măsurile de ameliorare a ei.
- 2. Prof. D.A. Kalvelis (Letonia). Obligațiunile stomatologului și medicului dentist de profil general în organizarea asistenței ortodontice.
- 3. I.S. Makutonina (Tiraspol). Cu privire la starea asistenței stomatologice în orașul și raionul Tiraspol.
- 4. K.F. Vasețkaia (Chișinău). Asanarea planificată a cavității orale a populației infantile organizate a or. Chișinău.
- 5. G.A. Dovgani (Drochia). Cu privire la activitatea cabinetului medicodentar al spitalului raional Drochia.
- 6. L.E. Fan-Iung (Bălți). Activitatea Policlinicii stomatologice a or. Bălți.

- **Ședința II** (plenară) — 25 noiembrie 1957.
- 1. Dezbateri.
- 2. Adoptarea rezoluției.
- **Ședința III** (plenară) — 26 noiembrie 1957.
- 1. Beghelman I.A. (prof. Ucraina). Metoda biologică de tratament al pulpitelor.
- 2. Barinștein F.S. (Chișinău). Tratamentul pulpițelor în două ședințe.
- 3. Kimele E.V. (asist. Letonia). Extirparea sau amputația în tratamentul pulpitei prin anestezie locală, în clinică și în experiment.
- 4. Krauklitis M.F. (asist. Letonia). Tratamentul periodontitelor cu suc stomacal și sintomicină.
- 5. Grinberg I.M., Covalciuc L.C. (Chișinău). Cu privire la radiodiagnosticul maxilarelor.
- 6. Dezbateri.
- **Ședința IV** (plenară) — 26 noiembrie 1957.
- 1. Beghelman I.A. (prof. Ucraina). Tratamentul complex al parodontozei.
- 2. Borzov M.V. (prof. Chișinău). Manifestarea clinică a dermatozelor care mai frecvent se întâlnesc pe mucoasa cavității orale.
- 3. Klang L.M. (Chișinău). Candidamicozele cavității orale ca complicație în utilizarea antibioticilor.
- 4. Ocușco V.R. (Chișinău). Rolul glandelor salivare în metabolismul mineral al țesuturilor dentare dure.
- 5. Anisimov (Chișinău). Mulajele în stomatologie.
- 6. Dezbateri.
- **Ședința V** (plenară) — 27 noiembrie 1957.
- 1. Tatarinova A.G. (Tiraspol). Aplicarea atelelor în fracturile maxilarelor.
- 2. Pancioha V.P. (colab. șt. Ucraina). Un nou aparat extraoral pentru repoziția și fixarea fragmentelor mandibulei în traumatismele acesteia.
- 3. Titarev V.I. (Chișinău). Despicăturile congenitale labio-maxilo-palatine și tratamentul lor.
- 4. Ștulman T.A. (Chișinău). Osteomielitele cronice ale maxilarelor (după materialele spitalului clinic).
- 5. Ioffe N.N. (Chișinău). Tumorile benigne ale cavității orale.
- 6. Goldenștein (Chișinău). Tumorile maligne ale cavității orale.
- 7. Vainșelboim R.M. (Chișinău). Complicațiile postextractionale.
- 8. Dezbateri.
- **Ședința VI** (plenară) — 27 noiembrie 1957.
- 1. Țivțivadze N.V. (Chișinău). Tratamentul ortopedic al amfodontozei.
- 2. Rabinovici (Chișinău). Utilizarea AKR-100 în stomatologia ortopedică.
- 3. Cernenko V.Ia. (Chișinău). Protezele combinate din oțel și masă plastică.
- 4. Rozenblat I.M. (Chișinău). Protezarea complexă.
- 5. Prodan A.E. (Chișinău). Activitatea cabinetului ortodontic.
- 6. Goldenberg L.S. Darea de seamă a comitetului de organizare al Societății stomatologilor și medicilor dentiști.
- 7. Alegerile Cărmuirii Societății republicane a stomatologilor și medicilor dentiști.

Acest for republican al stomatologilor și dentiștilor — ulterior numit „Conferința a III-a republicana” — s-a înscris în istoria comunității specialiștilor nominalizați și și-a desfășurat lucrările în toată muncii de renaștere a economiei naționale a RSSM — proces care încă mai persista pretutindeni, deși trecuse deja o bună perioadă (de 13 ani) de la încetarea războiului pe meleagurile noastre. Stomatologia deja avea o serie de succese, care fusese menționate în cadrul celor două consfătuiri / conferințe precedente, însă încă mai rămăneau nerezolvate un șir de probleme de stomatologie practică, de pregătire a cadrelor medicale, de formare a corpului științifico-didactic și altele.

Al doilea moment extrem de important, prin care s-a caracterizat Conferința a III-a, constă în faptul, că la ea pentru prima dată au fost stenografiate materialele prezentate, în primul rând toate comunicările cu care au evoluat în fața asistenței reprezentanții conducerii ocrotirii sănătății, conducătorii unor centre medicale republicane, orașenești, raionale și de alt rang, unii activiști ai rețelei stomatologice din teritoriul RSSM, oaspeții din alte republici ale URSS, precum și toate luările de cuvânt în cadrul dezbaterilor. Deoarece în prezent sunt cunoscute doar două exemplare ale acestei stemograme (unul în arhiva Centrului Stomatologic Municipal Chișinău și unul în Arhiva Centrală de Stat a RSSM (Arh. Centr. de Stat; Fond. nr. 3090, Inv. nr. 1, U.p. nr. 144-cu acces doar la microfilm), materialele conferinței sunt practic inaccesibile maselor largi ale stomatologilor și altor solicitanți, aducem la cunoștință expunerea lor cu unele prescurtări și mici comentarii. Până la aceasta ținem să tragem atenția că materialele stenografice se referă la: I. probleme de organizare a serviciului stomatologic în republică, II. stomatologia terapeutică, III. chirurgia oro-maxilo-facială, IV. protetica dentară și V. stomatologia pediatrică, deși însăși stenograma este structurată pe ședințele de lucru (tab. 1)

Tabelul 1. Programul științific al Conferinței a III-a.

Țara	TOTAL		
	Rapoarte	Autori	Autori raport
Ședința I. — plenară. 25.11.1957			
R. Moldova	5	5	1 — 1
Letonia	1	1	1 — 1
Total	6	6	1 — 1
Ședința II. — plenară. Dezbateri. 25.11.1957			
Ședința III. — plenară. 26.11.1957			
R. Moldova	2	3	1 — 2
Letonia	2	2	1 — 1
Ukraina	1	1	1 — 1
Total	5	6	1 — 2
Ședința IV. — plenară. 26.11.1957			
R. Moldova	4	4	1 — 1
Ukraina	1	1	1 — 1
Total	5	5	1 — 1

Ședința V. — plenară. 27.11.1957			
R. Moldova	6	6	1 — 1
Ukraina	1	1	1 — 1
Total	7	7	1 — 1
Ședința VI. — plenară. 27.11.1957			
R. Moldova	6	6	1 — 1
Total	6	6	1 — 1
Total program	29	30	1 — 2

Proveniența raporturilor și participanților la discuții, precum și caracterul problemelor abordate de ei le expunem în tabelul 2 conform acelor cinci puncte de referință indicate mai sus.

Tabelul 2. Proveniența raporturilor și participanților la Conferința a III-a

Repub-lica	Orașul / localitatea	Compartimentul					Total
		I	II	III	IV	V	
Moldova	Chișinău	15	9	2	4	2	32
	Tiraspol	1		1			2
	Bălți	1					1
	Dubăsari	1					1
	Drochia	1					1
	Leova	1	1				2
	Bulboaca	1					1
	Total	21	10	3	4	2	40
Ukraina	Odesa	3	2	2			7
	Total	3	2	2			7
Letonia	Riga	1	3	1		1	6
	Total	1	3	1		1	6
Total		25	15	6	4	3	53

E necesar să menționăm, că Conferința s-a desfășurat în mod organizat, fără mari abateri de la programul aprobat. Astfel, din cele trei republici — Moldova, Ucraina și Letonia — 30 de autori au evoluat cu 29 de rapoarte bine pregătite, cum prevedea programul.

Al treilea moment important în caracteristica acestei Conferințe constă în faptul, că fiecare Ședință se încheia prin dezbateri destul de animate, bazate pe materialele comunicărilor prezentate. Rezultatele acestor dezbateri sunt pe larg prezentate în stenograma nominalizată anterior.

Un interes deosebit prezintă dezbaterile apărute pe marginea materialelor raportului de bază prezentat de Ministerul Sănătății. Majoritatea covârșitoare a vorbitorilor din cadrul acestor dezbateri au abordat întrebarea cadrelor în Republică la momentul Conferinței și și-au expus părerile referitor la această actuală problemă. Prezentăm aceste păreri, concluziile care au urmat din ele la sfârșitul Conferinței și consecințele ce au urmat. În primul rând, toți cei care au abordat întrebarea cadrelor, au fost de părere, că ameliorarea situației în această problemă la moment depindea de instruirea specialiștilor la baza proprie, adică în cadrul facultății de stomatologie, deschiderea căreia o cereau unanim. În cele ce urmează, în mod desfășurat, aducem aceste păreri și solicitări ale vorbitorilor.

Exprimând părerea Ministerului Sănătății cu privire la asigurarea Republicii cu cadre stomatologice, în raportul de bază Viceministrul sănătății V. Iliin categoric s-a pronunțat în folosul pregătirii cadrelor autohtone din populația băștinașă. Accentuând faptul că la momentul Republica avea doar 152 de medici dentiști și numai 62 de stomatologi, dumnealui a relatat următoarele: „Necompletarea cu cadre în prezent se explică prin lipsa în Republică a facultății de stomatologie și a școlii de medici dentiști, precum și prin numărul insuficient de absolvenți îndreptați în Moldova de către Ministerul ocrotirii sănătății al Uniunii, iar tinerii specialiști trimiși în Republica noastră conform repartizării interdepartamentale, nu toți vin, iar dacă și vin, mult nu se rețin, De exemplu, în 1956 din 5 stomatologi îndreptați conform planului, au sosit numai trei și toți au plecat în 1957. Din aceasta se poate conchide, că e necesar de pregătit cadre din populația autohtonă, la bazele locale“. Ba chiar mai mult, raportorul în încheierea amplului său raport a anunțat: „Pentru asigurarea Republicii cu cadre medicodentare din populația autohtonă noi prevedem deschiderea în anul de învățământ 1958—1959 a secției de medici dentiști pe lângă Școala medicală din Chișinău“.

Aceste declarații au stimulat o vădită învioreare în rândurile celor prezenți și au trezit spiritele multora de a-și argumenta cerințele față de conducerea Ministerului de a urgenta rezolvarea problemei. În acest sens, în următoarea ședință plenară care a avut loc în aceeași zi, s-au exprimat ferm, cu dovezi obiective, o serie de vorbitori locali și oaspeți.

Asistentul catedrei de chirurgie generală a Institutului de medicină din Chișinău stomatologul V. Titarev, care la momentul preda stomatologia la facultatea de medicină generală și opera pacienții cu patologie maxilo-facială în clinica catedrei, primul dintre vorbitori și-a spus părerea și în privința problemei cadrelor enunțată în raportul Ministerului sănătății. Optând pentru fondarea în componența Spitalului clinic republican a unei secții de chirurgie maxilo-facială de 40-45 de paturi, dânsul considera că pentru rețeaua stomatologică e necesar de a pregăti medici dentiști: „La părerea mea, în Chișinău trebuie creată o școală proprie de medici dentiști și de pregătit specialiști din populația autohtonă“. Însă această părere nu toți vorbitorii o susțineau. Unii din ei considerau că e mai corectă pregătirea stomatologilor cu studii superioare la facultate și paralel cu aceasta — a medicilor dentiști în cadrul unei școli speciale sau a unei secții a școlii medicale. În același timp se considera că medicii dentiști, care doresc, pot obține studii superioare prin corespondență, ceea ce ulterior în URSS s-a și practicat timp de câțiva ani, dar până la urmă inițiativa a fost respinsă. Se mai aborda și necesitatea perfecționării și specializării stomatologilor și dentiștilor în cadrul bazelor locale, deoarece realizarea acestei necesități în instituțiile din afara Republicii era limitată de numărul prea redus de locuri ce se ofereau. Așa propuneri înainta medicul Șef al Policlinicii stomatologice din Chișinău D. Telciarov. Dânsul își argumenta părerile

în felul următor: „Practic, atât stomatologii, cât și medicii dentiști, în majoritatea cazurilor, execută aproape unul și același lucru, și de aceea de mult e timpul de a rezolva întrebarea de a li se oferi medicilor dentiști posibilitatea de a obține studii superioare prin corespondență. E necesar de a rezolva întrebarea cu privire la crearea bazei stomatologice în republică, eu am în vedere — a facultății stomatologice și a staționarului în cadrul unui spital din Chișinău. Nu se poate de întins aceasta de la conferință la conferință. În planul de perspectivă de dezvoltare a rețelei stomatologice în republică e prevăzută deschiderea secției de medici dentiști în Școala medicală din Chișinău. Pentru aceasta e necesar un demers către Sovietul de Miniștri al Republicii, Ministerul ocrotirii sănătății al URSS, și aceasta completamente e posibil având toate catedrele în cadrul Institutului de medicină din Chișinău. Rău se prezintă întrebarea specializării și perfecționării stomatologilor și medicilor dentiști“.

Stomatologul Nina Țivțivadze, șefă de secție a Policlinicii stomatologice din Chișinău, viitoarea medic-șef al acestei instituții în decurs de 11 ani, pe lângă alte întrebări primordiale ale stomatologiei moldave, într-un mod convingător a abordat și problema pregătirii medicilor stomatologi la bazele proprii ale Republicii: „în ordinul Ministerului sănătății al Uniunii RSS tov. Kovrighina (Ministru — n.n.) referitor la rămânerea în urmă a asistenței stomatologice RSS Moldovenească se află pe primul loc“. Dânsa relatează, că încercarea Policlinicii stomatologice din Chișinău de a suplini locurile vacante cu medici invitați prin concurs din alte regiuni ale URSS n-a dat rezultatul scontat. De aceea vorbitoarea prevenea Ministerul sănătății prin următoarea concluzie: „O mare fluctuență a cadrelor se atestă și în raioanele Republicii. Fără cadre nu va fi posibil nici de a extinde, nici de a ameliora asistența stomatologică în Republică. Institutul de medicină din Chișinău nu gătește stomatologi, iar din alte regiuni cadre nu vor veni atâta timp, cât nu va fi rezolvată problema locativă“ (bineînțeles că nu numai aceasta era cauza principală — n.n.).

Medicul stomatolog L. Aron, specialist de o înaltă calificare, ce mulți ani a activat în orașul Leova, care opta pentru deschiderea facultății de stomatologie în Institutul de medicină din Chișinău, își manifesta și nedumerirea de faptul că în Republică lipsește o secție stomatologică (maxilo-facială) staționară, care de fapt a existat încă până la formarea RSSM: „Trebuie de relatat, că dacă din punctul de vedere cantitativ cadrele noastre au făcut un pas important înainte, în ce privește calificarea cadrelor, noi încă întârziem. Una din cauzele rămânerii acestea în urmă... constă în faptul, că în Republica noastră lipsește posibilitatea pregătirii cadrelor proprii, adică lipsește facultatea stomatologică în cadrul Institutului de medicină..., în Institutul nostru de medicină e necesar de a înființa și facultatea de stomatologie“.

Trebuie de susținut propunerea chirurgului Spitalului republican tov. Titarev referitor la faptul, că nu poate fi amânată deschiderea unei secții de stomato-

logie (de chirurgie o.m.f. — n.n.). În orașul Chișinău, încă în 1940—1941 a existat o secție de stomatologie sub conducerea doctorului Klang. Deci, apare întrebarea, de ce trebuie amânată deschiderea acestei secții pe anul 1959? Așa o secție e extrem de necesară, și eu sunt convins, că în legătură cu așa eveniment ca deschiderea facultății de stomatologie în cadrul Institutului de medicină din Chișinău, ea de rând cu deschiderea unei secții de 30 de paturi încă în unul din spitalele orașului, vor contribui la creșterea calificării stomatologilor noștri, adică se va crea adevărata bază pentru extinderea lucrului nostru științific, pentru activitatea Societății stomatologilor din Republică“.

Îngrijorați de incertitudinea în care activau, erau în primul rând medicii dentiști care, pe de o parte, se considerau medici și toată activitatea lor decurgea în pătura medicală, pe de altă parte erau remunerați ca colaboratori medicali cu studii medii, deoarece erau absolvenți ai școlii medicale medii. Unica ieșire din această situație, o bună parte din medicii dentiști o găseau în absolvirea facultății de stomatologie, care la moment lipsea în RSSM și dâșii erau nevoiți să plece peste hotarele Republicii, creându-și mari probleme materiale, sociale și de altă natură. Ba chiar și perfecționarea dentiștilor în afara Republicii era legată cu mari probleme, care puteau fi suprimate prin formarea bazei locale, în primul rând a facultății naționale de stomatologie. Semnificative în acest sens au fost constatările medicului dentist Nosenko — șefa a cabinetului medicodentar din spațiul rural, din satul Bulboaca, pe atunci centru raional. Dâșna a descris activitatea medicilor dentiști în sate în mod detaliat și a abordat și întrebarea perfecționării necesare: „Despre acele realizări, pe care le are Republica Moldovenească în acordarea asistenței stomatologice, noi am auzit din raportul tov. Iliin. Însă în raport mai mult a fost oglindită acordarea asistenței stomatologice în orașele republicii și mai puțin i s-a dat atenția acordării asistenței în satele republicii, pe când din datele care au fost elucidate în raport, se vede că pretutindeni este rău, realizări s-au arătat puține, în majoritatea raioanelor supravegheate s-a constatat o stare antisanoitară, cabinetele nu sunt utilizate.

Aș vrea să mă refer asupra acordării asistenței stomatologice în raioane, în particular, în raionul Bulboaca, unde se vorbește că e rău. Nu se poate spune că lucrează nu tot așa specialiști ca și în orașe. Lucrează tot așa specialiști ce au absolvit instituții de învățământ sovietice, și, probabil, au obținut tot așa cunoștințe, ca și specialiștii din orașe, însă dacă lucrul e pus mai rău, aceasta numai de aceea, că în sate condițiile de muncă sunt cu mult mai grele și cabinetele sunt utilizate mai rău, insuficient. Sunt multe neajunsuri. De exemplu, e greu de primit instrumentele necesare, ce ne rămâne nouă, medicilor din sate, să vorbim după aceasta? Direcția farmaceutică mai degrabă va da ce are mai bun în Chișinău, de cât în raion.

Aici s-a vorbit despre aceea că în orașe sunt puține cadre. Dar despre sate ce să mai vorbim? La noi în raion este o populație de 64 mii, dar lucrează numai doi

medici dentiști. Noi suntem în stare să acordăm așa o asistență ca în oraș ? Desigur că nu, cât nu ne-am strădui. Șeful policlinicii stomatologice în alocuțiunea sa a constatat, că normativele medicului sunt mari, primind până la 20 de pacienți. La noi uneori se întâmplă până la 40-50 de pacienți.

În raioane lipsesc infirmierele. Credeți că nu dorim să le luăm ? Nu sunt prevăzute. În spitalul de 25 de paturi se cuvine o infirmieră, dâșna se poate afla în cabinetul dentar, însă să se afle permanent lângă mine nu e în stare, deoarece trebuie să deservească patru medici. Și de la o infirmieră nu se poate cere imposibilul. De aceea, probabil, uneori e și murdar. În timpul primirii nu dovedești barem să aranjezi măcar măsura. Despre soră nu poate fi nici vorbă, acolo sora lipsește. Cât e de bine de a lucra în oraș, când este radiografie. La noi radiografia lipsește. Încearcă și tratează? Însă noi așa lucrăm...

În privința perfecționării . Foarte bine, că s-a organizat perfecționarea. Pe mine mă satisface. În afară de pregătirea practică este și teoretică. Eu am trecut perfecționarea, la locul de lucru, la Odesa. Însă aceasta nu este totul. Iar cum este organizat aicea, cu prelegeri — aceasta e cu totul altceva, primim pregătire și teoretică...

În privința reinstruirii medicilor dentiști: despre aceasta se scrie patru ani — despre reinstruirea medicilor dentiști — în stomatologi, s-a scris în revistă, în ordinul lui Kovrighina. Consider că trebuie de scris în hotărâre, că aceasta totuși e necesar, ca să nu ne reproșeze fără sfârșit că nu suntem stomatologi, ci medici dentiști. De aceea foarte mulți medici dentiști au abandonat specialitatea de medic dentist, lucrează în cadrul diferitor specialități, unde există posibilitatea de a obține studii superioare... De ce trebuie de pregătit așa medici, care nu pot acorda acea asistență care se cere!?”

Bine argumentat și-a expus părerea în privința pregătirii cadrelor stomatologice în genere și a fondării facultății de stomatologie în RSSM profesorul D. Kalvelis, decanul facultății stomatologice a Institutului de medicină din Riga (Letonia), care a participat la Conferință:

„Tovarăși ! Eu tot aș dori să-mi expun considerațiile în privința cadrelor stomatologice. Eu condițiile dumneavoastră nu le știu, nu știu ce discuții aveți cu centrul, cu Moscova, referitor la planificare, și de aceea opiniile mele cu referire la condițiile locale trebuie să poarte un caracter pur teoretic.

Eu personal sunt părtaș al pregătirii stomatologilor, nu a medicilor dentiști. De ce eu mi-am creat așa o convingere ? De aceea că, așa cum a relatat tovarășul precedent, încă 3—4 ani în urmă, a apărut o întrebare foarte serioasă, care a ajuns foarte departe, până la Sovietul Miniștrilor al URSS, însă nu știu de ce ea s-a împotmolit undeva, despre lichidarea școlilor medicodentare și deschiderea facultăților stomatologice. În legătură cu aceasta a apărut întrebarea atât de vulnerabilă, cum este recalificarea medicilor dentiști în stomatologi. Așadar, trebuie de spus, că medicii dentiști

sunt o anumită categorie muribundă de colaboratori, în cel mai bun caz nepersistentă, instabilă și de aceea eu cred, că crearea din nou a școlilor medicodentare puțin probabil că e rațională.

Procesul pregătirii stomatologilor eu îl știu foarte bine, deoarece timp îndelungat sunt decanul facultății de stomatologie la Riga, și de aceea îmi permit să pun această întrebare. Instruirea medicală generală poate și trebuie să se producă la catedrele institutului, pentru aceasta nu se cere nici un utilaj special. Apare întrebarea de a deschide doar 3 catedre. În primul rând în ce privește catedra de stomatologie chirurgicală. Cum am auzit, la dumneavoastră în republică există întrebarea de a deschide o secție de chirurgie maxilo-facială, aceasta și va fi baza pentru catedra de stomatologie chirurgicală.

În Chișinău se construiește o nouă, foarte bună policlinică, oare nu se poate acum, în procesul construcției, de prevăzut o încăpere corespunzătoare, care ar servi ca bază pentru catedrele de stomatologie terapeutică și ortopedică, în fond este nevoie doar de o încăpere pentru 12-15 locuri, unde va fi posibilă instruirea clinică a studenților. În afară de aceasta, sunt necesare niște cabinete pentru promovarea lucrului științific.

Eu personal cred, că pentru fiecare republică e dorit de a avea posibil cât mai mulți medici cu studii medicale complete. În afară de aceasta, stomatologul în spitalul de sector este un foarte bun al doilea medic, medicul de sector în persoana stomatologului are un ajutor foarte bun.

Pentru republică, desigur, e foarte important de a crea un așa centru științifico-metodic, unde s-ar efectua ridicarea calificării.

Eu consider că crearea facultății stomatologice, unde s-ar pregăti medici stomatologi pentru republică, poate aduce un mare folos în cauza îmbunătățirii asistenței stomatologice populației“.

În închierea dezbaterilor axate pe raportul de bază al Ministerului Sănătății Viceministrul V. Iliin și-a exprimat susținerea de a depune eforturile necesare pentru organizarea în cadrul Institutului de medicină din Chișinău a facultății de stomatologie: „O... întrebare considerabilă este întrebarea organizării instruirii medicilor dentiști și tehnicienilor dentari în cadrul instituțiilor noastre, precum și a organizării facultății pentru pregătirea stomatologilor în cadrul Institutului de medicină din Chișinău... Desigur, aceasta este

o întrebare importantă, se pare a devenit actuală, însă aceasta cere o profundă studiere, deoarece e legată nu numai cu înmatricularea studenților sau cu asignări suplimentare, ci de asemenea cu crearea bazei, unde acești tovariși vor trece practica ș.a.m.d. Ținând cont că Republica noastră este tânără, că în această perioadă... , pentru prima dată în istoria Moldovei este creat Institutul de medicină din Chișinău, inițial cu o singură facultate, iar acum este și facultatea de pediatrie cu 100 de locuri, dacă va fi necesar, cred că Guvernul va precăuta și va lua în considerație această întrebare. De aceea toate propunerile... minuțios vor fi studiate și implementate în practica noastră“.

În rezoluția adoptată în încheierea acestei ședințe unanim a fost introdus un punct prin care de la Ministrul sănătății al RSS Moldovenești se cerea să se adreseze către Consiliul de Miniștri al RSSM și Ministerul Sănătății al URSS cu rugămintea de a deschide o facultate de stomatologie în componența Institutului de medicină din Chișinău. Mai rămânea ca această cerință a Conferinței să fie realizată de către Ministerul nostru. Aceasta s-a produs deabea peste un an și șapte luni după Conferință, la 8 iunie 1959, când Ministrul sănătății al RSSM A.P. Discalenco a semnat ordinul nr. 122, prin paragraful III al căruia se specificau următoarele: „În legătură cu o mare necesitate de medici stomatologi, pentru completarea instituțiilor curative ale Republicii, ordon: a introduce o modificare parțială a profilului înmatriculării studenților Institutului de Stat de medicină din Chișinău. A obliga directorul ISMC candidatul în științe medicale tov. Testemițanu N.A. : 1) să anunțe înmatricularea studenților pentru anul universitar 1959—1960 la facultățile:

- stomatologică — 50 pers.,
- pediatrică — 50 pers.,
- curativă-profilactică — 200 pers...“.

De aici Facultatea și-a început zborul care a adus-o la cea de-a 50-a aniversare pregătind 4120 stomatologi și, cu pași siguri, a pășit în anul universitar 2009—2010, adică în cea de-a 51-a aniversare. Mulți ani înainte!

Bibliografie

1. Arhiva centrală de stat. Fond Nr. 3090, inventarul Nr. 1 U.P. Nr. 144.
2. Третья Республиканская Конференция стоматологов и зубных врачей 25-27 ноября 1957. Архива Centrului Stomatologic Municipal Chișinău.